

Nationella arkitekturrådet

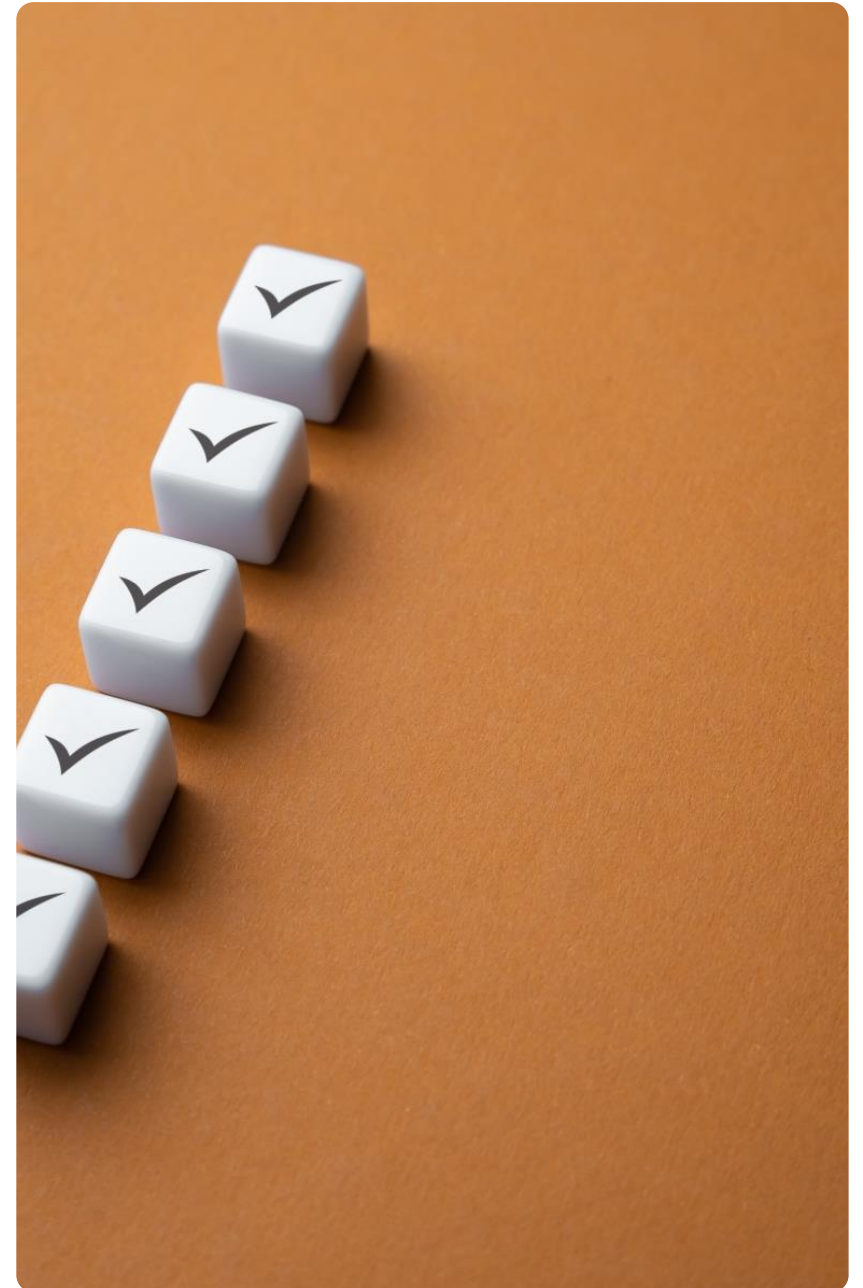
2026-02-26

Agenda

1. Val av ordförande, sekreterare och justeringsperson
2. Godkännande av dagordning
3. Föregående minnesanteckningar
4. Ärenden
 1. Hänt sedan sist - information
 2. Arbetsgrupp NDI
 3. BMC – Funktionen för samverkansarkitektur
 4. Aktörs roller och mandat samt organisation av arbetet
5. Kommande möte

Syfte

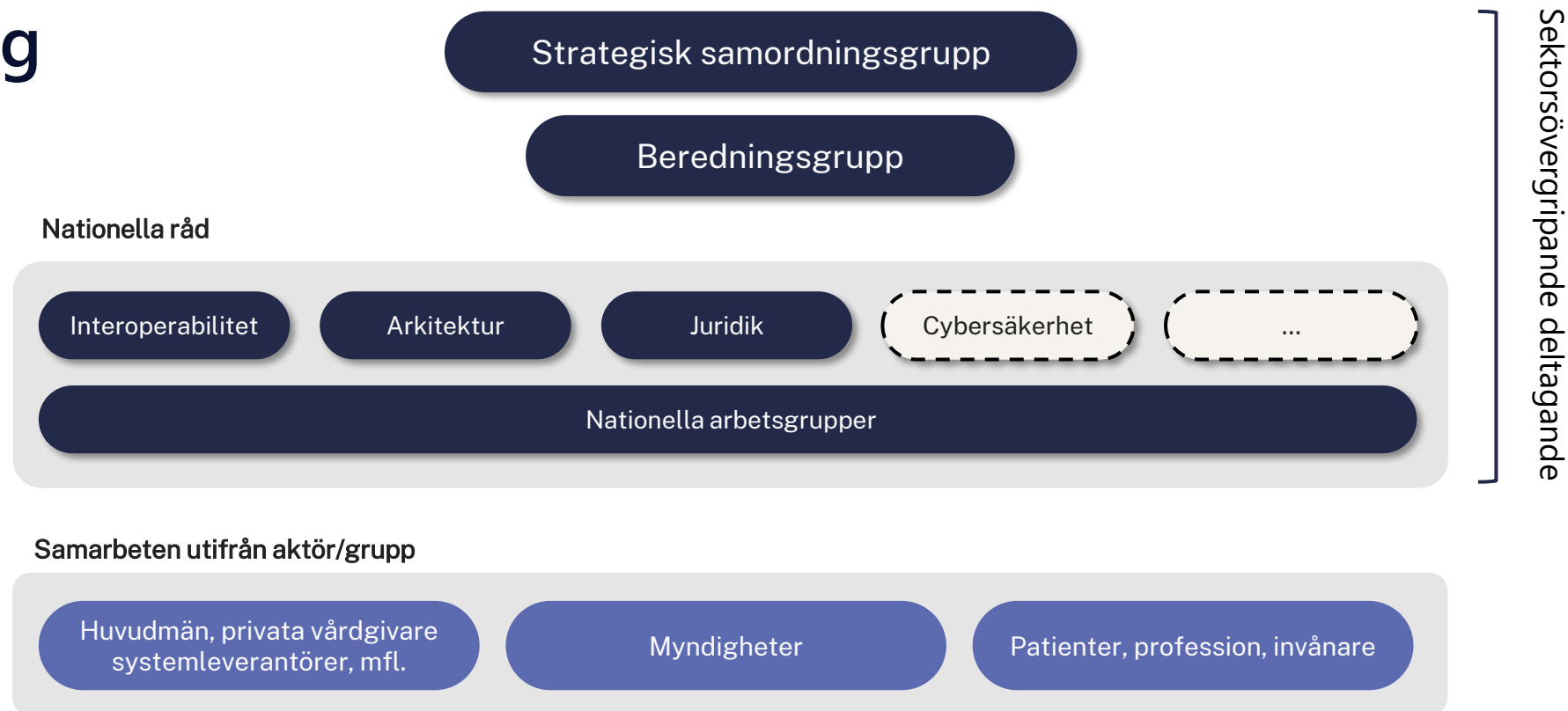
- Syftet med mötet är återge status för ovan ämnesområden och aktiviteter samt få inspel från rådet för fortsatt arbete

Hänt sedan sist - information

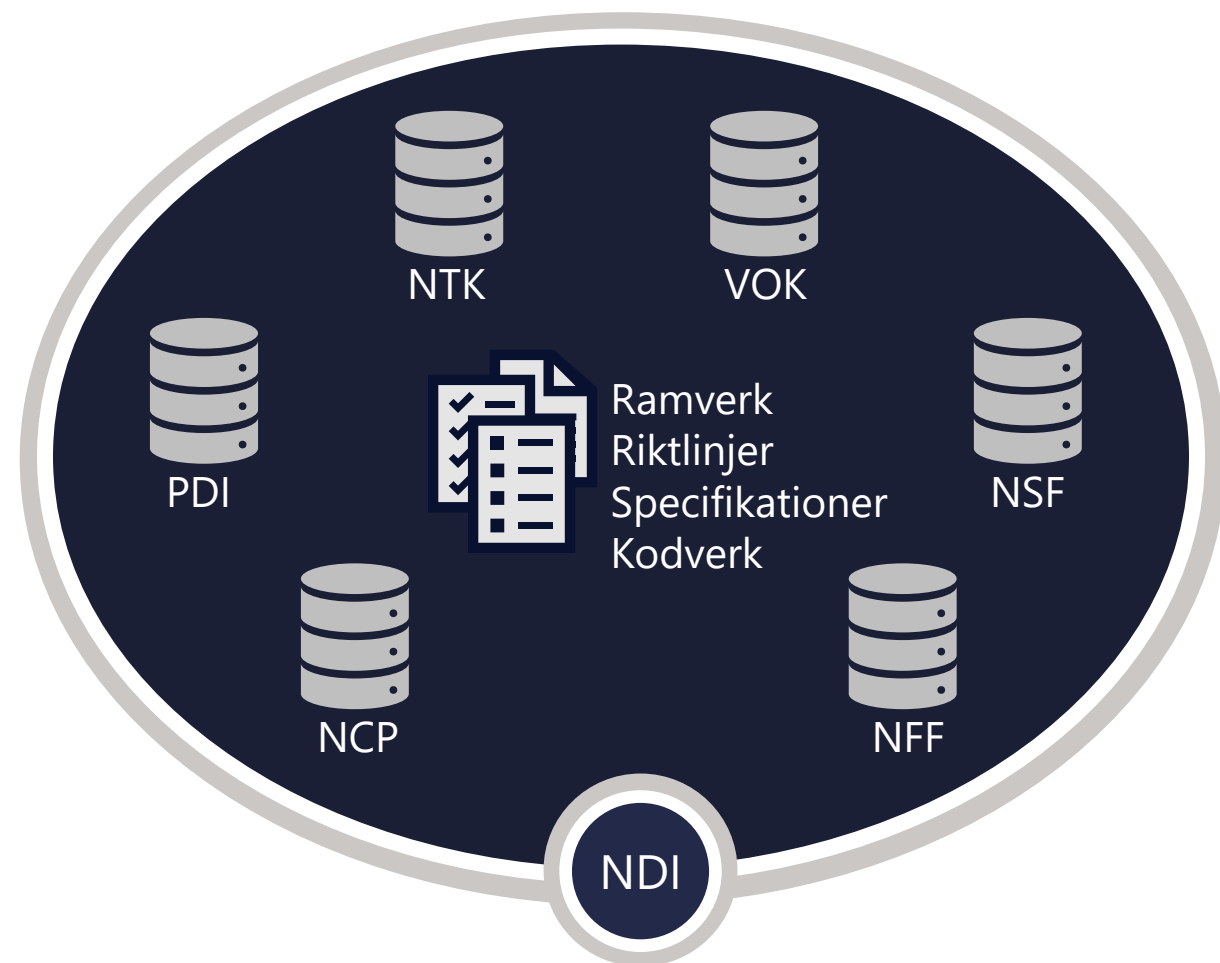
Struktur för samverkan och samordning

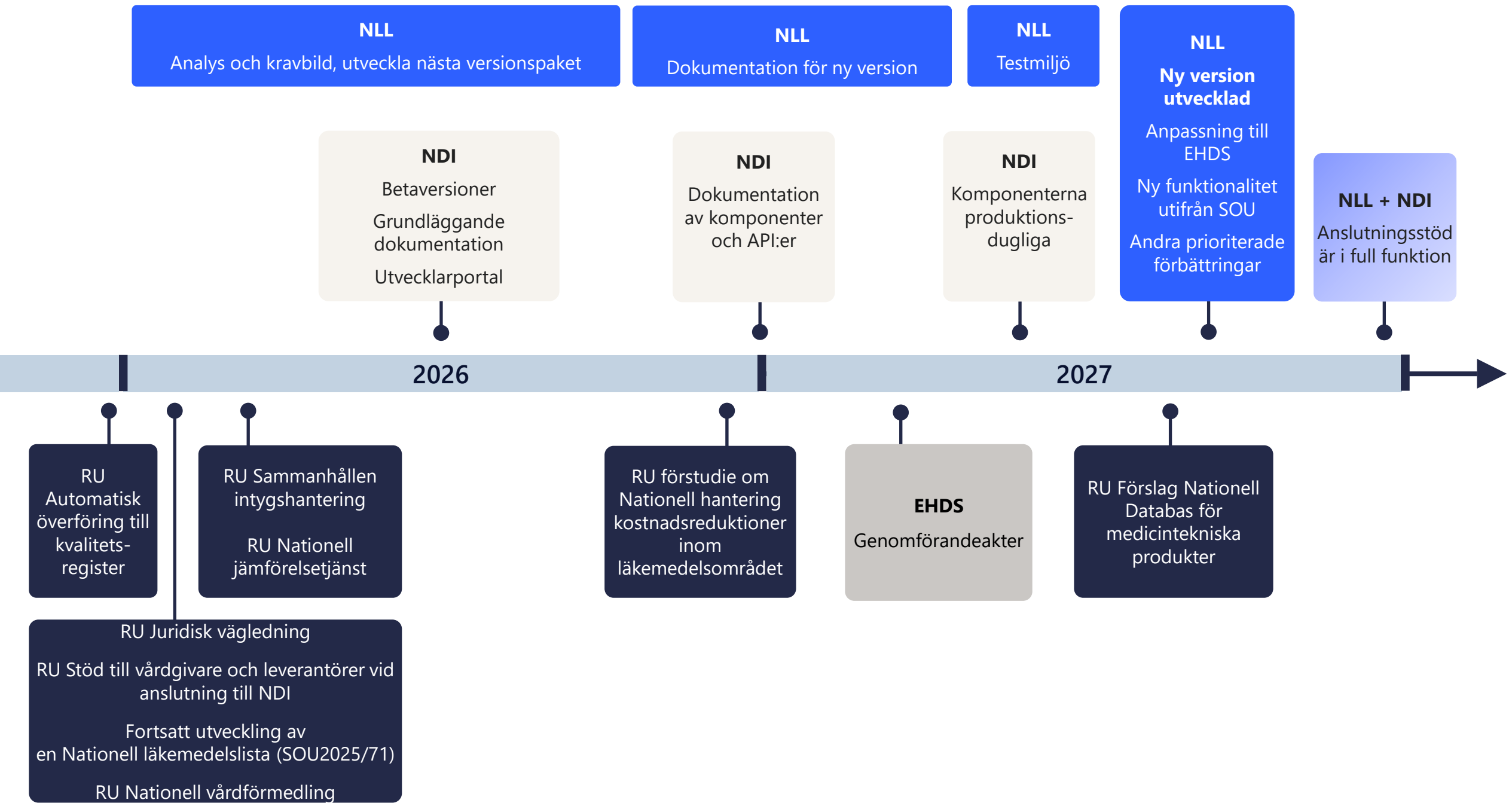

Nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvård

NDI	Nationell digital infrastruktur
NCP	Nationell kontaktpunkt
PDI	Patientdataindex
NTK	Nationell tjänste-adresseringskatalog
VOK	Verksamhets- och organisationskatalog
NSF	Nationell spärrfunktion
NFF	Nationell företrädarfunktion

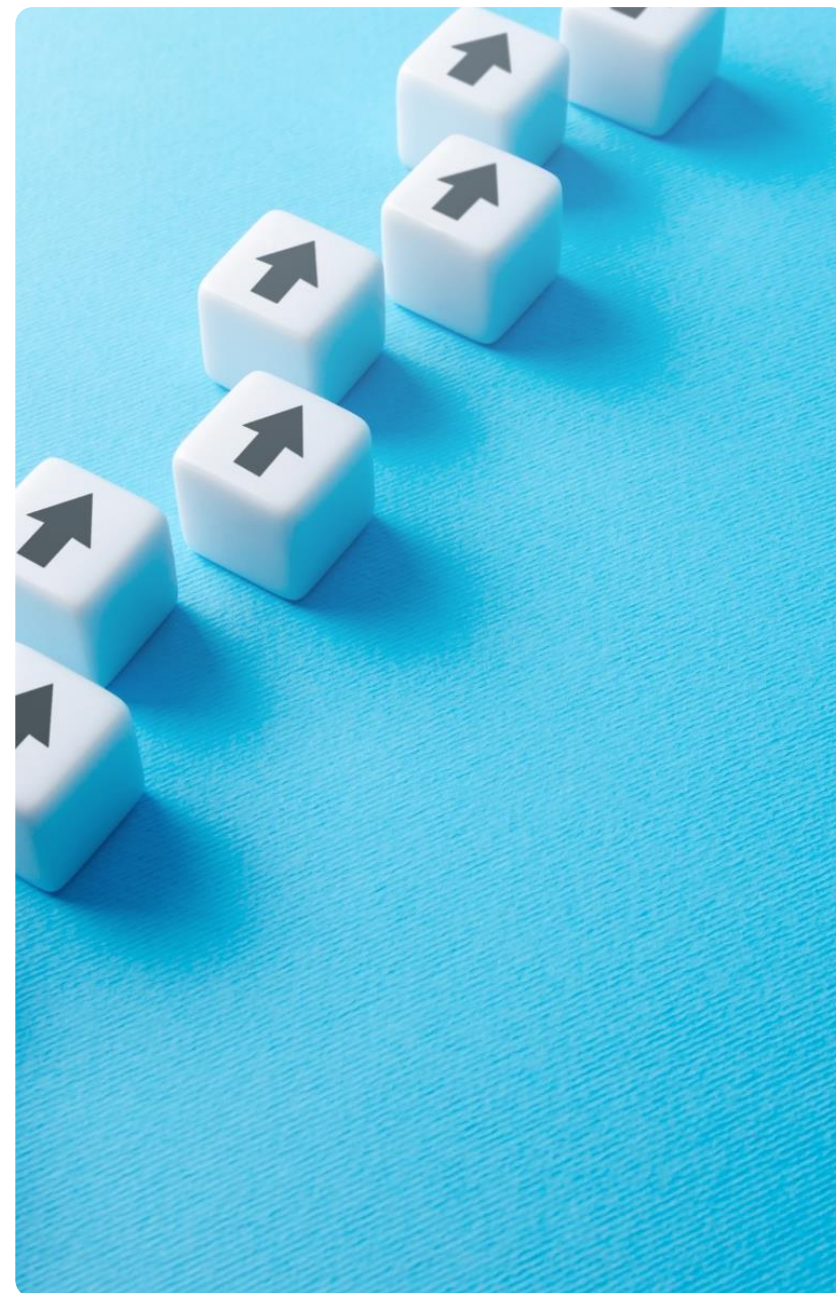
Nationella ramverk, riktlinjer och specifikationer är den långsiktiga lösningen för att minska dubbeldokumentation

Hänt sedan sist

- NDI
 - Begreppet NDI
 - Utveckling av NDI – t.ex. Spärr, NCP
 - Identitet
 - Anslutningsstöd
 - Utvecklarportal
 - Test
- Beredningsgruppen
 - Sektorsplan
- EHDS
 - Genomförandeakter
 - Standardiseringsarbete HL7/IHE

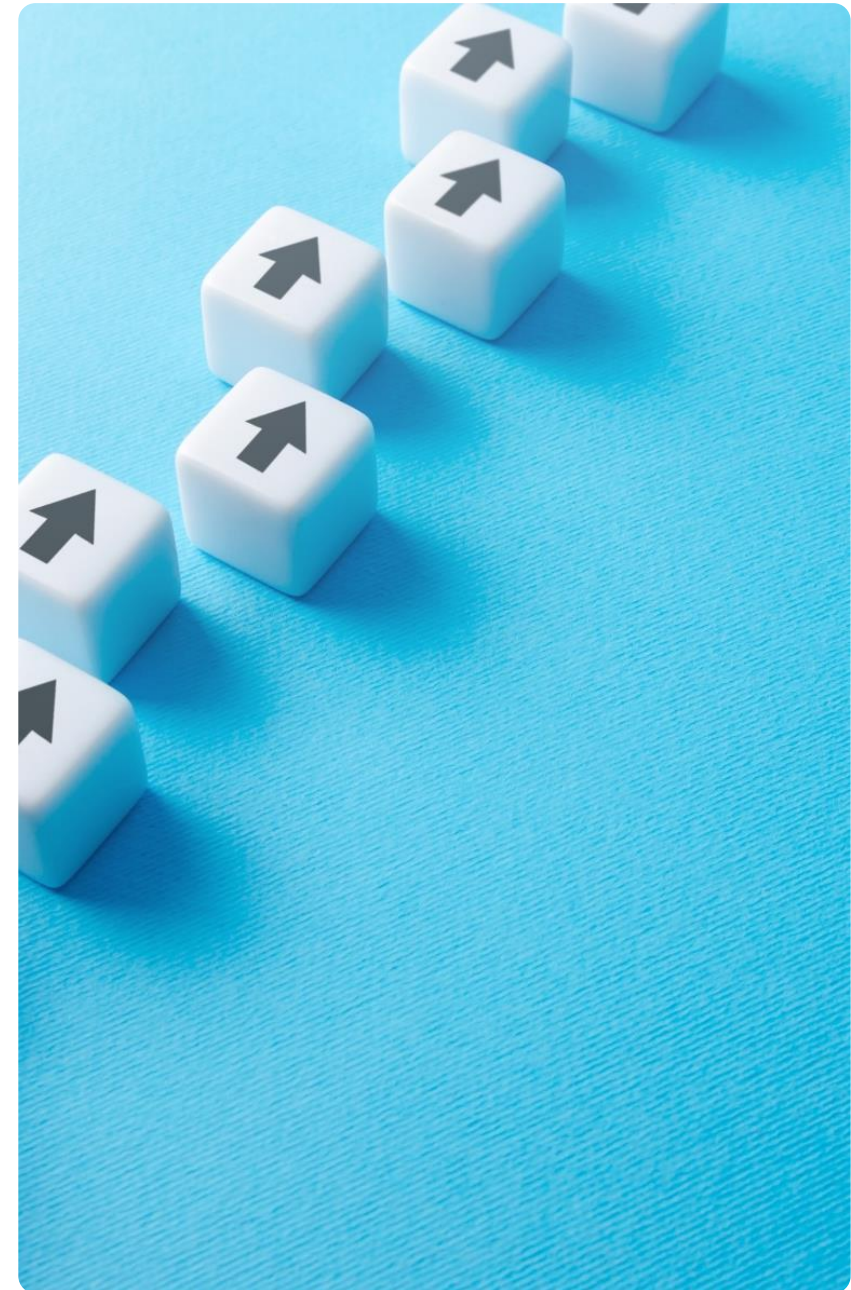

Arbetsgrupp NDI

Frågeställningar att fatta beslut runt

- Omfattning
- Lämplig form att bedriva arbetet
- Vem är ansvarig för gruppen
- Vem utser lämpliga representanter
- Förväntan på medlemmar
- Rapportering
- Tidplan

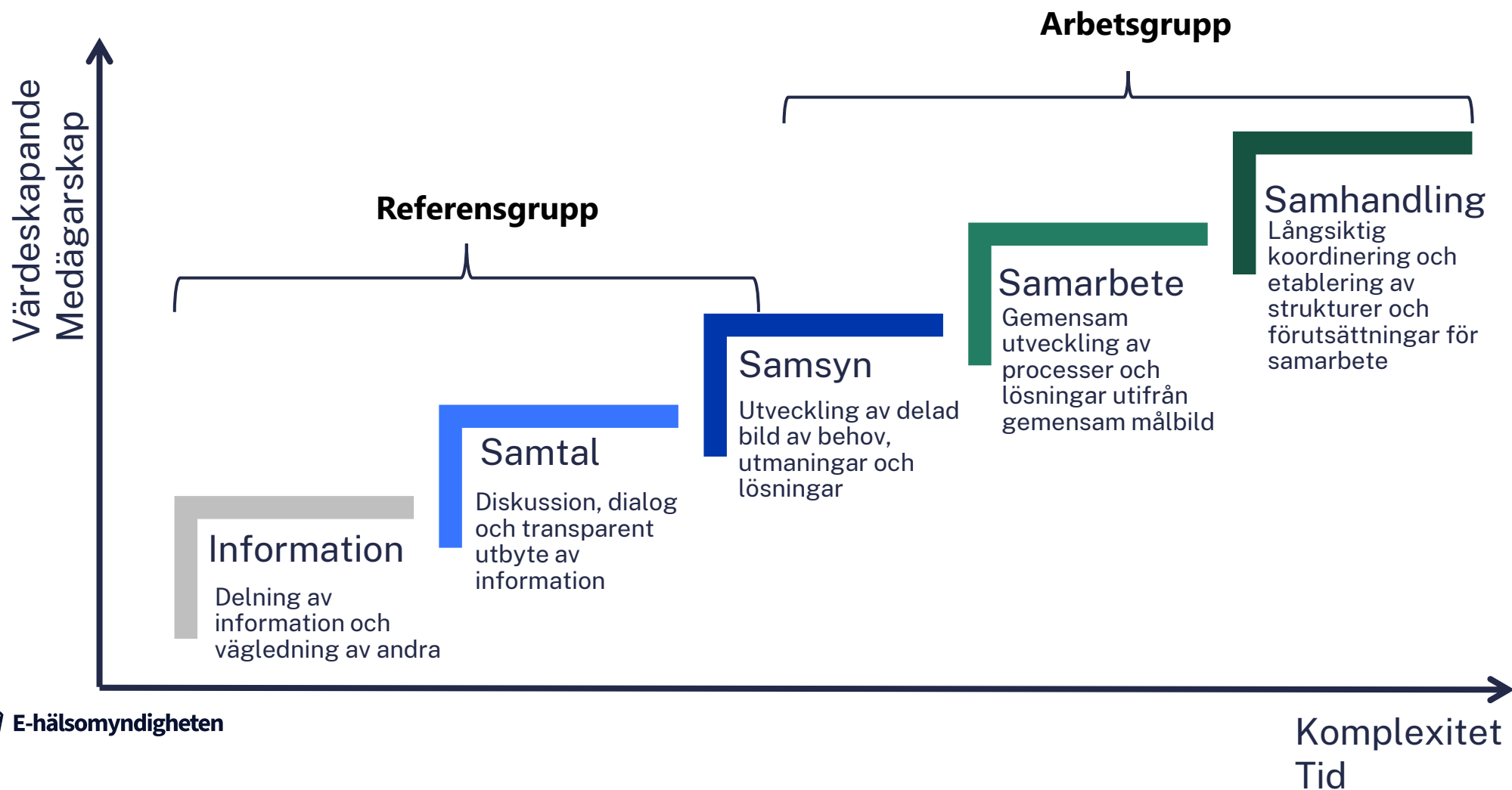
Omfattning

Förslag;

- NDI komponenternas utformning
 - Patientdataindex
 - Nationella tjänsteadresseringskatalogen
 - Nationella spärrfunktionen (inkl. opt-out)
 - Nationella företrädarfunktionen
 - Tillitsramverk – tekniska aspekter
 - Spårbarhet och loggning
 - Förutsättningsskapande tekniska förmågor (anvisningar, rekommendationer och andra regler)
 - Tekniska frågeställningar gällande rättigheter enligt EHDS

Lämplig form att bedriva arbetet?

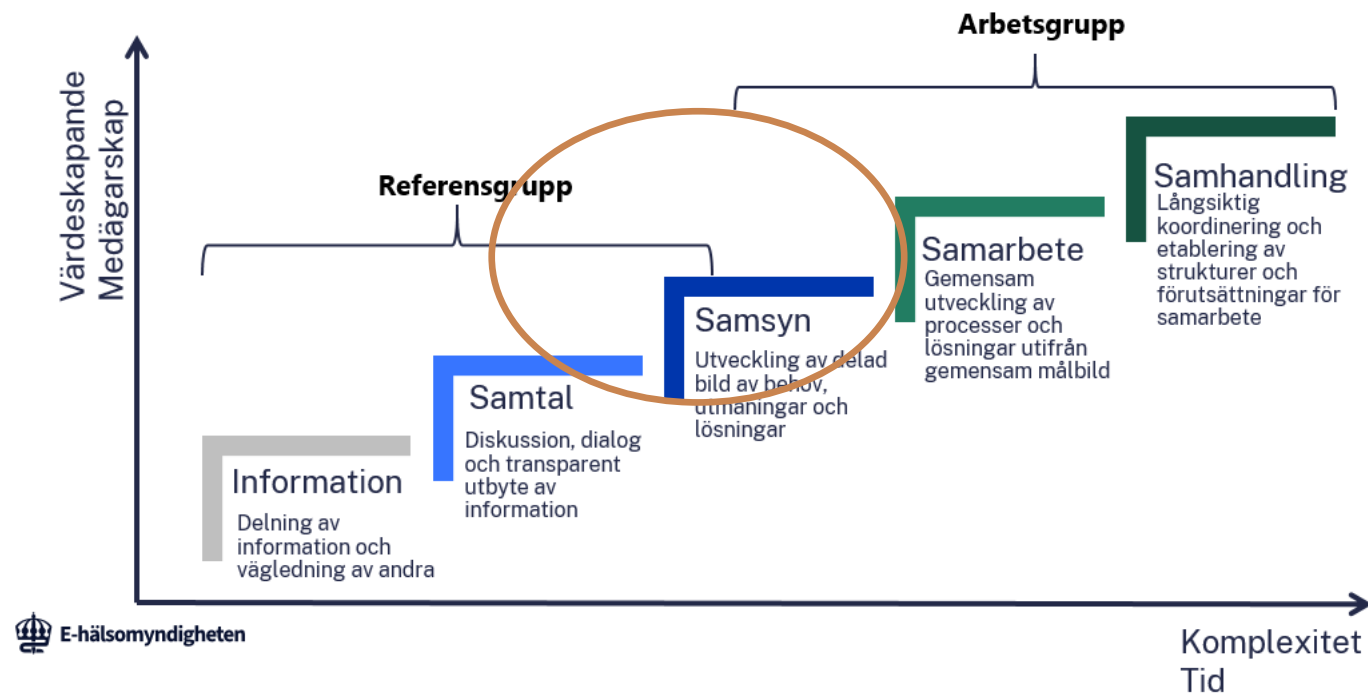
Samverkanstrappan är en etablerad modell som används inom sektorn av bl.a. SKR, regioner och kommuner samt av flera statliga myndigheter. Aktuella version är framtagen för att matcha EHM:s uppdrag.

Lämplig form att bedriva arbetet

Förslag;

- Nivå samtal/samsyn

Aktörers ansvar

Arkitekturrådet och Interoperabilitetsrådet

- Arkitekturrådet i samverkan med Interoperabilitetsrådet definierar och utser representanter till arbetsgruppen
- Säkerställa rätt representation från organisationer och dess kompetens för arbetsgrupp

E-hälsomyndigheten

- Fattar beslut gällande vilka vägval som behöver prioriteras utifrån E-hälsomyndighetens ansvar inom NDI och dess regeringsuppdrag
- Ansvarar för att leda arbetet i arbetsgrupp samt koordinera resultat
- Driver och förbereder möten genom att ta fram relevant underlag inför möten
- Arbetar in synpunkter som är relevanta
- Ansvarar för att sammanställa och rapportera vägval och resultat till råden

Deltagare

- Aktivt deltagande på stående möten samt att bidra med utveckling och validering av strukturer och modeller
- Säkerställa relevans i utvecklade strukturer och modeller samt validera detta med den organisation deltagaren representerar

Namn, ägandeskap, rapportering och tidplan

Namn

Arbetsgrupp NDI

Ägandeskap

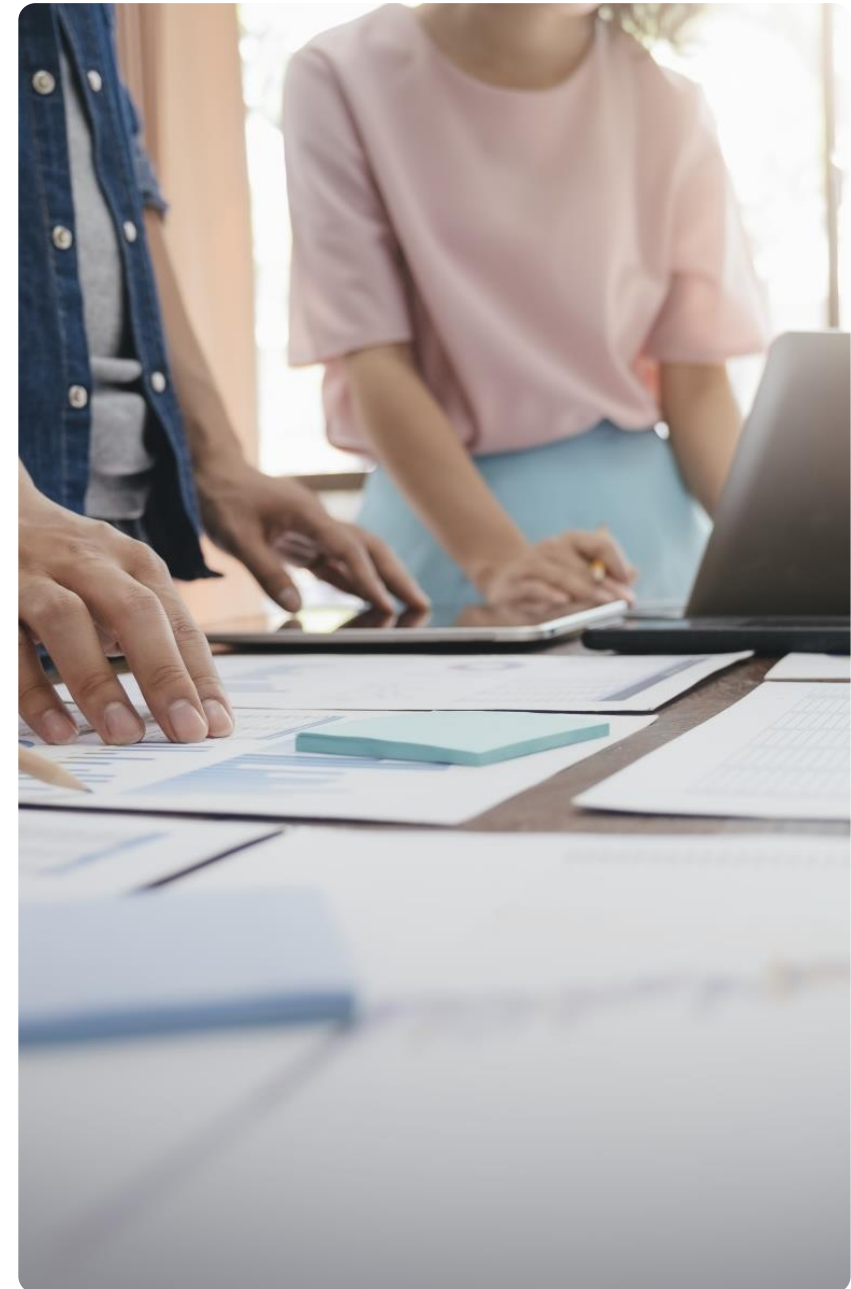
Arkitekturrådet och interoperabilitetsrådet

Rapportering

Löpande statusrapportering till Arkitekturrådet och Interoperabilitetsrådet för förankring och vägledning i arbetet

Tidplan

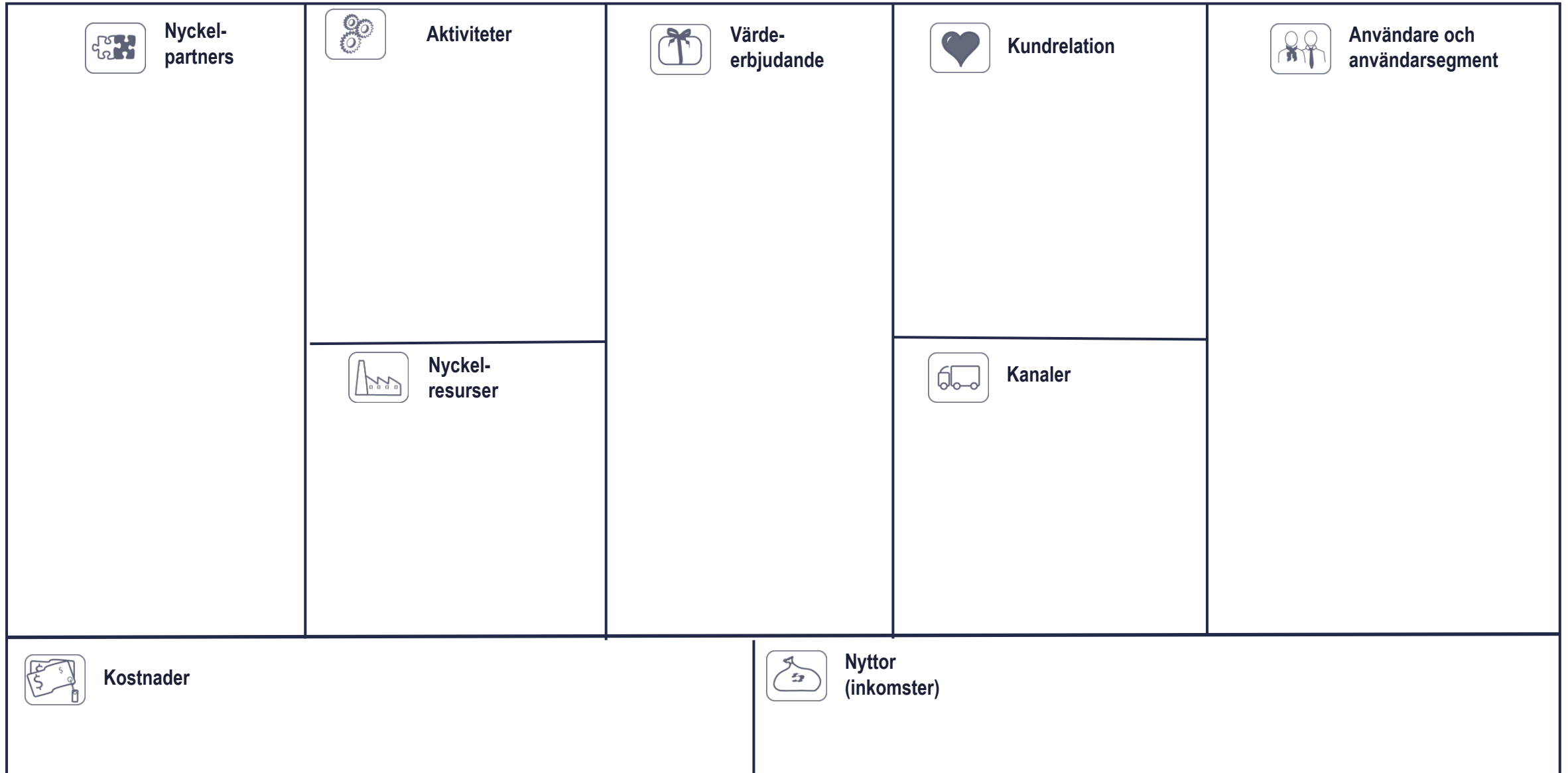
Arbetet fortlöper under hela året 2026 med möten var tredje vecka med trolig förlängning till sommaren 2027

BMC - Funktionen för samverkansarkitektur

BMC – Funktionen för samverkansarkitektur

BMC – Funktionen för samverkansarkitektur

 <h3>Nyckel-partners</h3> <ul style="list-style-type: none"> Regioner Kommuner Vårdföretagarna SKR inklusive de nätverk de har och Inera Swedish Medtech/Tech Sverige EHMs samarbetsstruktur (alla råden, arbetsgrupper och strategiska samverkan) Samarbetet inom Ena Regionernas arkitekturråd Arkitekturgemenskapen eSam Standardiseringsorganisationer (t.ex. HL7, OpenEHR) EU och E-hälsa myndigheter i medlemsländerna 	 <h3>Aktiviteter</h3> <p>I arbetet med samverkansarkitekturen/ramverk?</p> <ul style="list-style-type: none"> Skapa, utveckla, förvalta Analysera, bedöma, ge råd, svara på frågor Kommunicera på ett relevant sätt för varje målgrupp Utvärdera följsamhet, användbarhet (verktyg?) Kompetenshöjningsaktiviteter Samarbete (nationellt/internationellt) <p>Omvärldsbevaka trender generellt och inom vår sektor, både nationellt och vad andra länders motsvarande funktion gör</p> <p>Planera verksamheten och göra en aktivitetsplan</p>	 <h3>Värde-erbjudande</h3> <p>En gemensam och långsiktig hållbar arkitektur som säkerställer säker, effektiv och tillitsfull informationsförsörjning av hälsodata – och skapar stabila förutsättningar för interoperabilitet och samverkan inom hälsa, vård och omsorg samt med andra sektorer.</p> <p>Erbjuda vägledning som hjälper aktörer att prioritera rätt, fatta informerade beslut och driva utvecklingen framåt med hjälp av arkitektur, och därigenom bidra till en säker, interoperabel och gemensam informationsförsörjning.</p>	 <h3>Kundrelation</h3> <ul style="list-style-type: none"> Dialog och delaktighet Transparent och öppet Tillitsfulla och förtroende-baserade relationer <p>Relationerna kan vara genom ombud/system leverantör</p>	 <h3>Användare och användarsegment</h3> <p>Aktörsgrupper:</p> <ul style="list-style-type: none"> Huvudmän (Regioner/Kommuner) Vårdgivare (oavsett ägarform, här ingår apotek och tandvård per definition) Utförare av socialtjänst (oavsett ägarform) Akademi (utbildning och forskning) Statliga myndigheter och bolag (kanske dela upp inom och utom sektorn?) Industri/företag Branschorganisationer Professionsorganisationer Samarbets/ideella organisationer (bl. a. SKR, vårdföretagarna) <p>Professioner/Rollgrupper?</p> <ul style="list-style-type: none"> Verksamhetsutvecklare Arkitekter Utvecklare
 <h3>Kostnader</h3> <ul style="list-style-type: none"> Kostnader för verksamheten, inklusive personal Kostnader för verktyg 	 <h3>Nyttor (inkomster)</h3> <ul style="list-style-type: none"> Ökad interoperabilitet genom standardisering NDI kan byggas skalbart Minska risk med införandet av NDI 			

Aktörs roller och mandat samt organisation av arbetet

Frågor att diskutera

- Aktörers roller och mandat
 - Myndigheter
 - Huvudmän
 - Arkitekturrådet
 - Övriga aktörer
- Organisering av arbetet

Interoperabilitetsrådet

Strategisk samordningsgrupp

Strategiska vägval om infrastrukturens utformning och vidareutveckling.

Strategisk samordningsgrupp

Beredningsgrupp

Beredningsgrupp

Sektorsgemensam planering som utgår från hela sektorns behov av förflyttning och prioritering. Ta fram underlag som möjliggör förankring av en gemensam långsiktig riktning.

Nationella råd

Nationella råd

Praktiska vägledningar, standarder och rekommendationer, säkerställa att nationella lösningar harmoniserar med internationella och europeiska krav.

Interoperabilitet

Arkitektur

Juridik

Cybersäkerhet

...

Nationella arbetsgrupper

Strategisk aktörssamverkan

Huvudmän (regioner)

Kommuner

Privata vårdgivare

Systemleverantörer

Myndighetssamverkan

SoS

Digg

LV

IMY

TLV

IVO

FK

...

Referensgrupper

Referensgrupp patient

Referensgrupp profession

...

Samarbeten utifrån område

Nationell infrastruktur

Läkemedel

Hälsa, vård och omsorg

EHDS

...

Nationellt råd för interoperabilitet

Varit igång sedan september 2024. Möten 6 ggr/år. Rådet består av deltagare som representerar sektorns alla aktörer. Inga formella beslut fattas av rådet.

Fokus för rådet:

- Samla in och bedöma behov av standardisering.
- Förankra bedömda behov i sektorn/i sin organisation.
- Komma överens om en plan för genomförande av bedömda områden.
- Rekommendera vilka kompetenser som bör ingå i olika arbetsgrupper samt bemanna arbetsgrupper.
- Följa upp resultaten av arbeten inom arbetsgrupper enligt planen och verka för implementering av specifikationer.

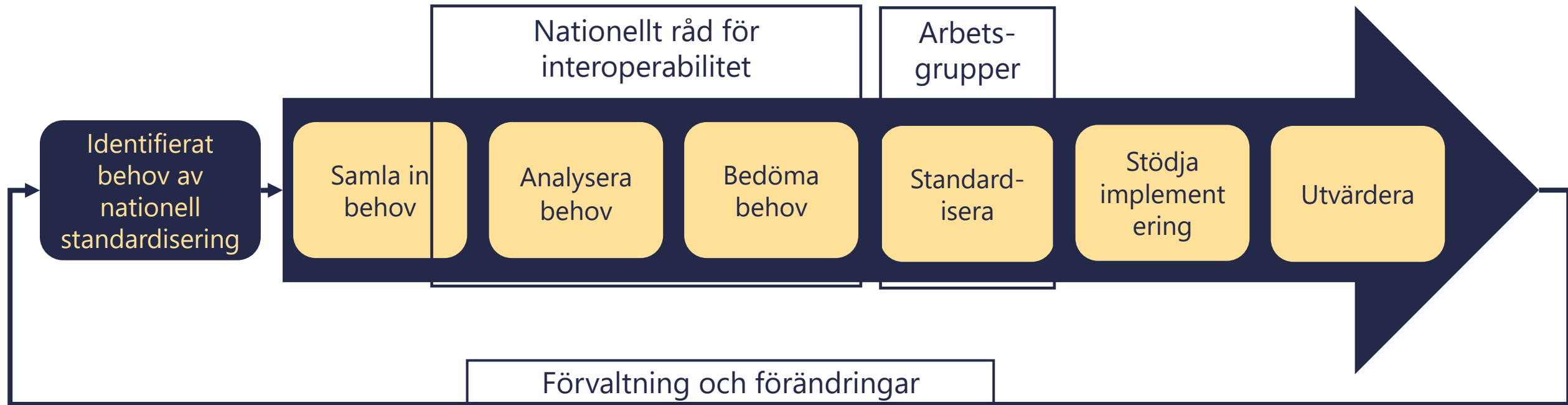

Aktörsgrupper i rådet för interoperabilitet

- Standardiserings- och professionsorganisationer - OpenEHR, HL7FHIR, SIS, SFMI och SFOI
- Regioner- SKR, Kunskapsstyrning och Inera
- Akademin - Uppsala universitet och Linné universitetet
- Privata vårdgivare - Aleris och Capio
- Branschorganisationerna - Swedish Medtech och TechSverige
- Statliga myndigheter - Läkemedelsverket och Socialstyrelsen

Gemensamt standardiseringsarbete

Nationella arbetsgrupper

- Utveckla och ta fram implementationsnära specifikationer och standarder
- Återanvända och uppdatera befintliga specifikationer
- Harmonisera beskrivningar och benämningar
- Säkerställa att de nationella specifikationer är anpassade till internationella standarder
- Arbeta för delaktighet och förankring inom sektorn

Nationella arbetsgrupper 2026

Arbetsgrupp NDI
ihop med
Arkrådet

Kodverken för
verksamhetsinrikt
och vårdtjänster
H & S

Standardisering av
intygsinformation

Pågående

Vårdförmedling/
väntetider

Medicintekniska
produkter enligt
EHDS

UMI och viktig
medicinsk
information

Läkemedelsbeh
andling/informa
tion enl EHDS

Nationell
anpassning av
IDMP-
standarden

Nya

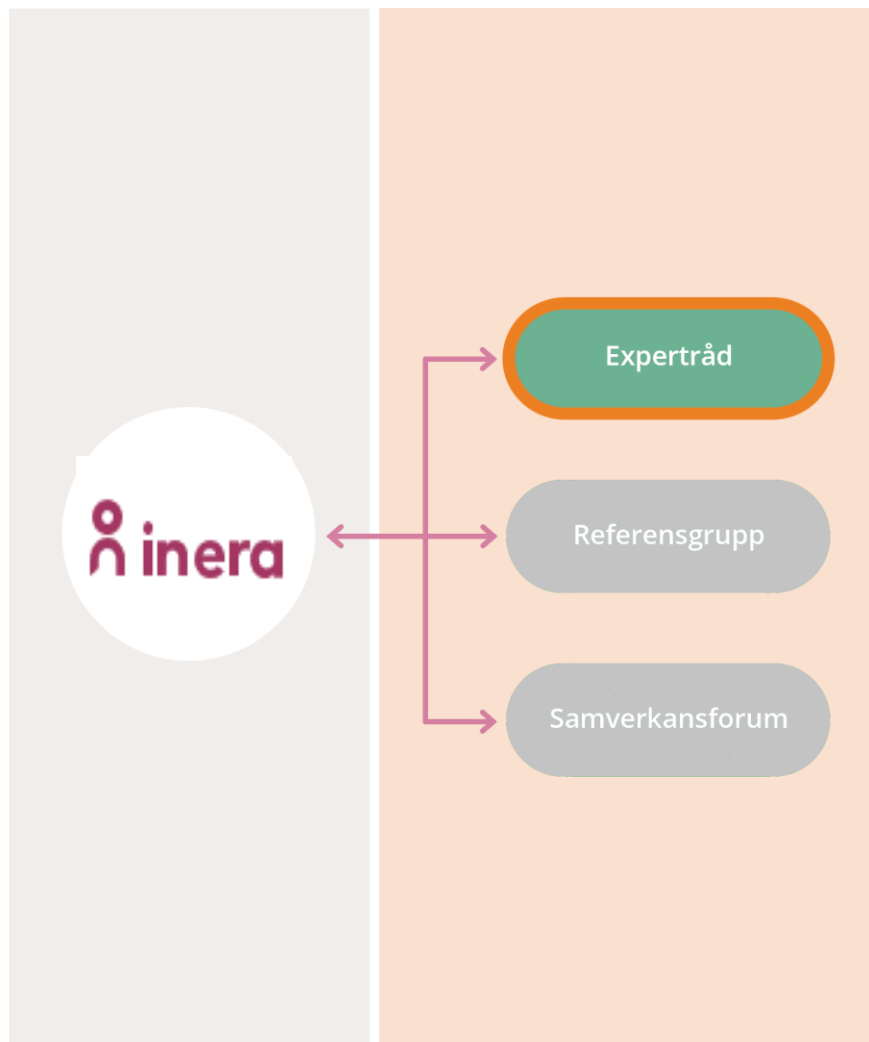
Regionernas arkitekturråd

Regionernas arkitekturråds uppgift?

- Syftet med arkitekturråden är att samverka inom frågor som påverkar arkitekturen hos regioner och kommuner.
- Uppdraget inkluderar utan att avgränsas till följande aktiviteter:
 - Diskutera förutsättningar för framtida arkitekturer och vad man ska göra gemensamt respektive i varje kommun/region för sig.
 - Samordna aktiviteter i förhållande till nationella initiativ.
 - Stödja ärendeprocessen för gemensamma tjänster som utvecklas hos Inera.
 - Säkerställa att gemensamma lösningar som tas fram passar in i den gemensamma och kommunala/regionala arkitekturen.
 - De facto fastställa regelverk, rekommendationer och referensarkitekturer inom samverkansarkitekturen.

Arkitekturråden

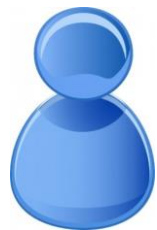

- Samordnar gemensamma arkitekturfrågor.
- Rådgivande till Inera.
- Fokus på gemensam **arkitektur, infrastruktur och stödtjänster för interoperabilitet.**
- Ca 10 möten per år.
- Beslutade dokument publiceras på <https://rivta.se/>

Rådgivande eller beslutande?

- Rådgivande när det gäller ärenden i Ineras beredningsprocess
 - Kan ställa sig bakom ett förslag eller dokument
- Inom ramen för samverkansarkitekturen fastställer (de facto) arkitekturråden
 - Referensarkitekturer
 - Regelverk
 - Rekommendationer
 - Tekniska anvisningar

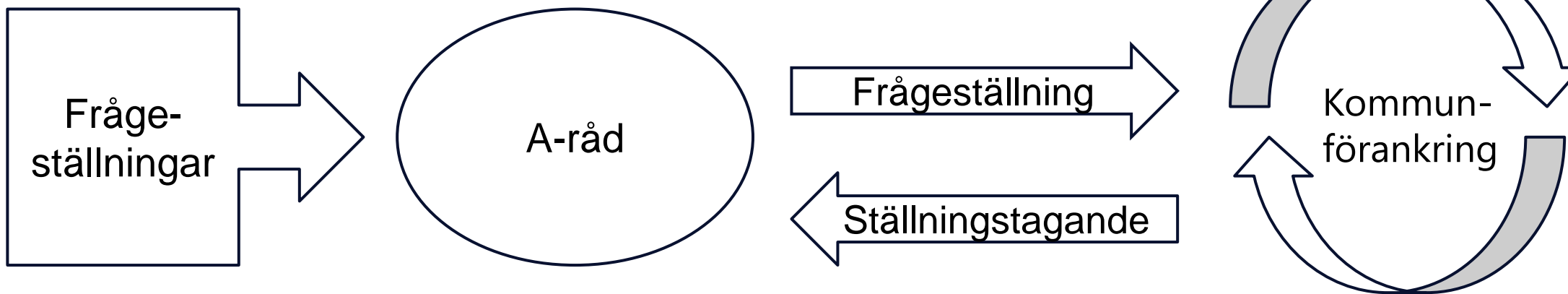
Ett led till i ärendeflöde för kommuner

Inera ordförande

Delegat ansvarig

Från kommuner, utifrån strategier, handlingsplaner eller nationella initiativ.

24 utsedda delegater (1 per län + 1 från de 3 stora kommunerna)

Använd om möjligt befintliga lokala nätverk eller samverkansformer

eSam

Syfte

- Offentlig samverkan för ökad digitalisering
- eSamverkansprogrammets syfte är att genom frivillig samverkan mellan myndigheter, underlätta och driva på medlemmarnas digitala transformation. Tillsammans bidrar vi med hållbara och rättssäkra lösningar till nytta för såväl medlemmar som samhälle.

Checklistor

It-avtal

Promemorior

Rapporter

Råd

Rättsliga uttalanden

Vägledningar

eSam Organisation och forum

Styrgruppen

Den löpande verksamheten drivs av ett kansli som leder och koordinerar arbetet med eSams olika samverkansgrupper enligt verksamhets- och utvecklingsplanerna. De beslutas av det högsta beslutande organet - Styrgruppen - som består av medlemsmyndigheternas generaldirektörer, gd för DIGG, Arbetsgivarverket samt eSams kanslichef. Vårt arbete utgår dels från verksamhets- och utvecklingsplanerna, dels från de frågor som tas upp i de olika samverkansgrupperna. Det är medlemmarnas behov av utveckling och stöd som är vägledande.

Samordningsgruppen

Styrgruppen har utsett en representant från varje medlemsorganisation som ingår i Samordningsgruppen. De har till uppgift att bereda och förankra frågor som ska upp till beslut i Styrgruppen, inom sina organisationer.

Utvecklingsforum

eSam har två forum - Utvecklingsforum och Rättschefsforum. Deras uppdrag är att ta fram förslag på gemensamma initiativ till styrgruppen, säkerställa att beslutade initiativ genomförs samt ge stöd och bidra till den beslutade inriktningen. För att alla medlemmar ska ges möjlighet till insyn och kunna påverka arbetet, har varje medlemsmyndighet en plats i forumet. Det gör att den gemensamma inriktningen kan omsättas i varje medlems egen verksamhet.

Rättschefsforum

eSam Expertgrupper och sakområdesgrupper

Rättschefsforum →

Utvecklingsforum →

Expertgrupp säkerhet →

Sakområdesgrupp säkerhet →

Sakområdesgrupp arkitektur →

Expertgrupp juridik →

Sakområdesgrupp kommunikation →

För att arbetet ska bli effektivt, driver vi expertgrupper inom juridik, arkitektur och säkerhet samt sakområdesgrupper inom arkitektur, juridik, säkerhet och kommunikation. Syftet är flera, både att ta fram stödmaterial, t.ex vägledningarna och att dela med sig av erfarenheter. Det syftar även till att vara referensgrupp för arbeten med vägledningarna, checklistor och liknande stöd. Sakområdesgrupperna kan också delta i tvärfunktionella formationer vid workshops för att få med alla perspektiv i en fråga.

Ena

Ena -Sveriges Digital Infrastruktur

Digg leder arbetet med Ena – Sveriges digitala infrastruktur. Ena samlar gemensamma lösningar som gör det enkelt, säkert och effektivt för offentlig sektor att förbättra sin digitalisering.

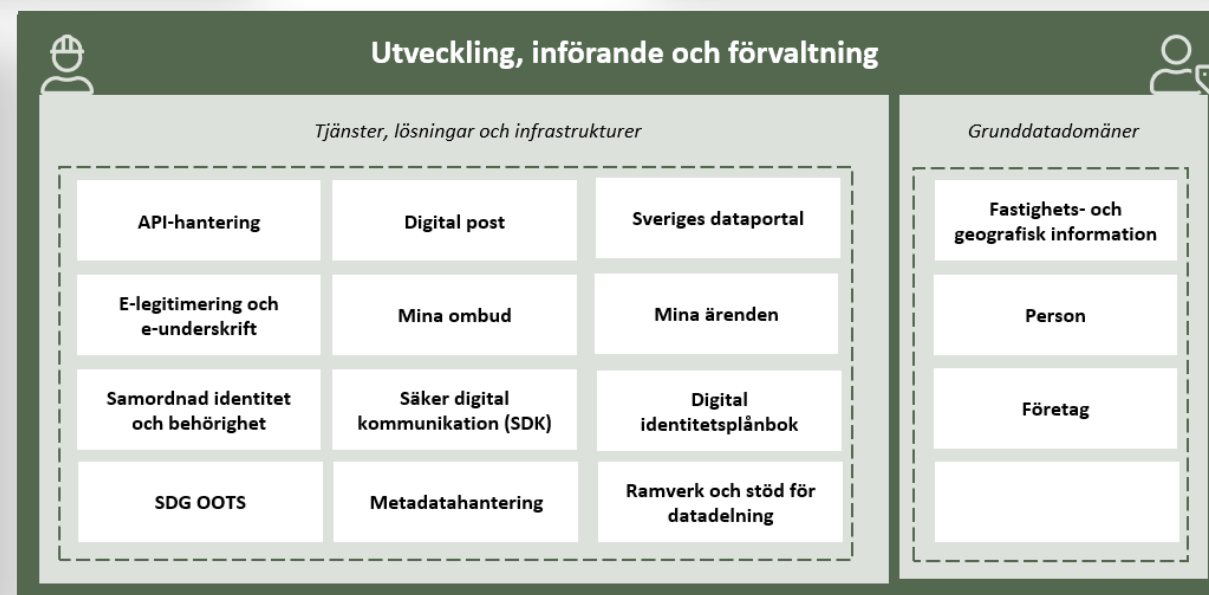
Om Sverige ska kunna möta samhällsutmaningar, säkra välfärden och nå ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet krävs det att svensk offentlig förvaltning använder och utvecklar gemensamma lösningar, och inte minst att de fungerar tillsammans.

Istället för att varje offentlig aktör utvecklar sina egna lösningar, på sitt eget sätt, vinner alla på att det finns en digital infrastruktur som löser förvaltningsgemensamma grundläggande behov.

Digg leder arbetet med Ena och samverkar brett för att säkerställa att lösningarna tillgodoser de behov som finns i Sveriges myndigheter, kommuner och regioner samt privatpersoner och företag.

Ena's styrmodell

Styrmodell Ena – Sveriges digitala infrastruktur

Styrande dokument

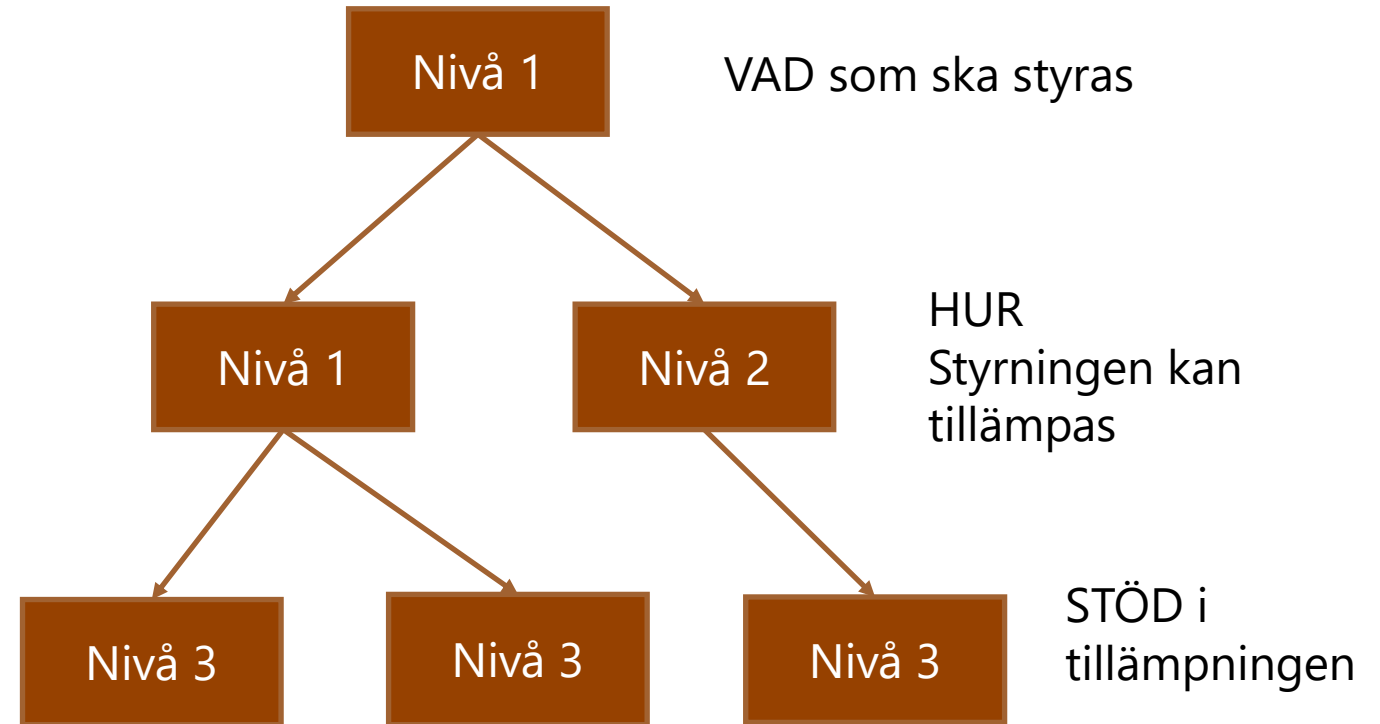
Utföras av **infrastrukturansvarig** eller **kompetensområdeansvarig**

Beslutas alltid av **infrastrukturansvarig**

Kan utformas av **infrastrukturansvarig**, **kompetensområdesansvarig** eller av **byggblocks-/grunddatadomänansvarig**.

Den som utformar kan besluta om dokumenten

Tas fram och beslutas av **den som utformat** styrdokument **på nivå 2**

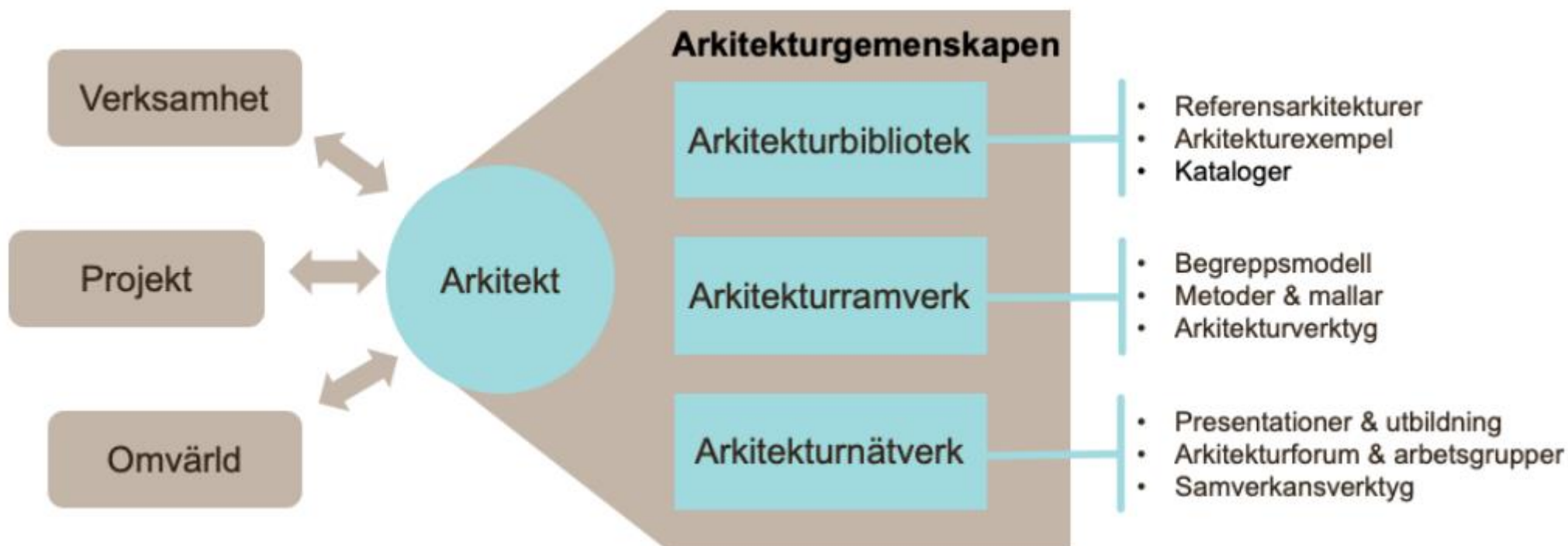
Källa: [Styrstruktur för den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen för informationsutbyte](#)

Arkitekturgemenskap

Arkitekturgemenskapen

Syfte: Främja samverkan mellan arkitekter inom Sveriges regioner och kommuner, samt stimulera återanvändning av arkitekturer som stöd i offentliga Sveriges digitaliseringsresa.

Samordningsgruppen

- Ansvarar för den operativa samordningen av Arkitekturgemenskapens arbete
- Håller ihop aktiviteter, forum och arbetsformer i nätverket
- Säkerställer att beslut från medlemsmöte och medlemsråd verkställs
- Består av roller som finansieras av Inera och verkar inom tydliga ramar

[Styrning, beslutsprocesser och samverkan inom Arkitekturgemenskapen - Arkitekturgemenskapen - YouTube](#)

Medlemsråd

- Beredande och förankrande forum för strategiska vägval
- Består av samordningsgruppen och sex valda representanter
- Skapar kontinuitet och dialog mellan medlemsmöten
- Prioriterar aktiviteter och följer upp styrningen

[Styrning, beslutsprocesser och samverkan inom Arkitekturgemenskapen - Arkitekturgemenskapen - YouTube](#)

Medlemsmöte

- Arkitekturgemenskapens högsta beslutande forum
- Beslutar i strategiska frågor, stadgeärenden och övergripande inriktning
- Fastställer verksamhetsplan och verksamhetsberättelse
- Väljer representanter till medlemsrådet efter förslag från valberedningen
- Säkerställer medlemsinflytande genom öppna och demokratiska beslut

Arkitekturgemenskap - Medlemmar

- Personer inom kommuner och regioner som verkar för digitaliseringen av sin verksamhet.
- Personer i statliga myndigheter som samverkar runt digitalisering med kommuner eller regioner.
- Arkitekter hos privata utförare kan delta i arkitekturgemenskapen om de arbetar på uppdrag av en kommun eller region och har ett email-konto hos denna.

Arkitekturgemenskap - Arbetsgrupper

- Arbetet i arkitekturgemenskapen bedrivs främst i arbetsgrupper.
- Alla medlemmar i arkitekturgemenskapen kan anmäla sig till och ingå i en eller flera arbetsgrupper.
- Varje arbetsgrupp ska ledas av en koordinator som ansvarar för att hålla samman arbetsgruppen och att kalla till möten.
- Gemenskapens arbete ska karakteriseras av agilitet.
- En arbetsgrupp rekommenderas att bestå av högst 10 medlemmar.

Arkitekturgemenskap - Arbetsform

- Arbetet bedrivs i huvudsak med virtuella möten.
- Arbetet bedrivs med stöd av ärendehantering i denna samverkansyta.
- Varje arbetsgrupp levererar en eller fler arkitekturprodukter eller annat intellektuellt kapital såsom metodbeskrivningar eller mallar.
- Alla i arkitekturgemenskapen kan kommentera på allt arbete i samtliga arbetsströmmar.
- Granskning av en arbetsströms arbete görs av samtliga i arkitekturgemenskapen.
- En arbetsströms leverans ska presenteras i en distanspresentation (s.k. Brown bag) inför granskningsarbetets start.
- En arbetsströms leverans kan delas upp i delleveranser.
- En granskning ska i normalfallet vara minst 14 dagar.

Samverkansarkitektur och arkitekturprocesser

Samverkansarkitekturen

Bedriva arkitekturarbete

Arkitekturrepository

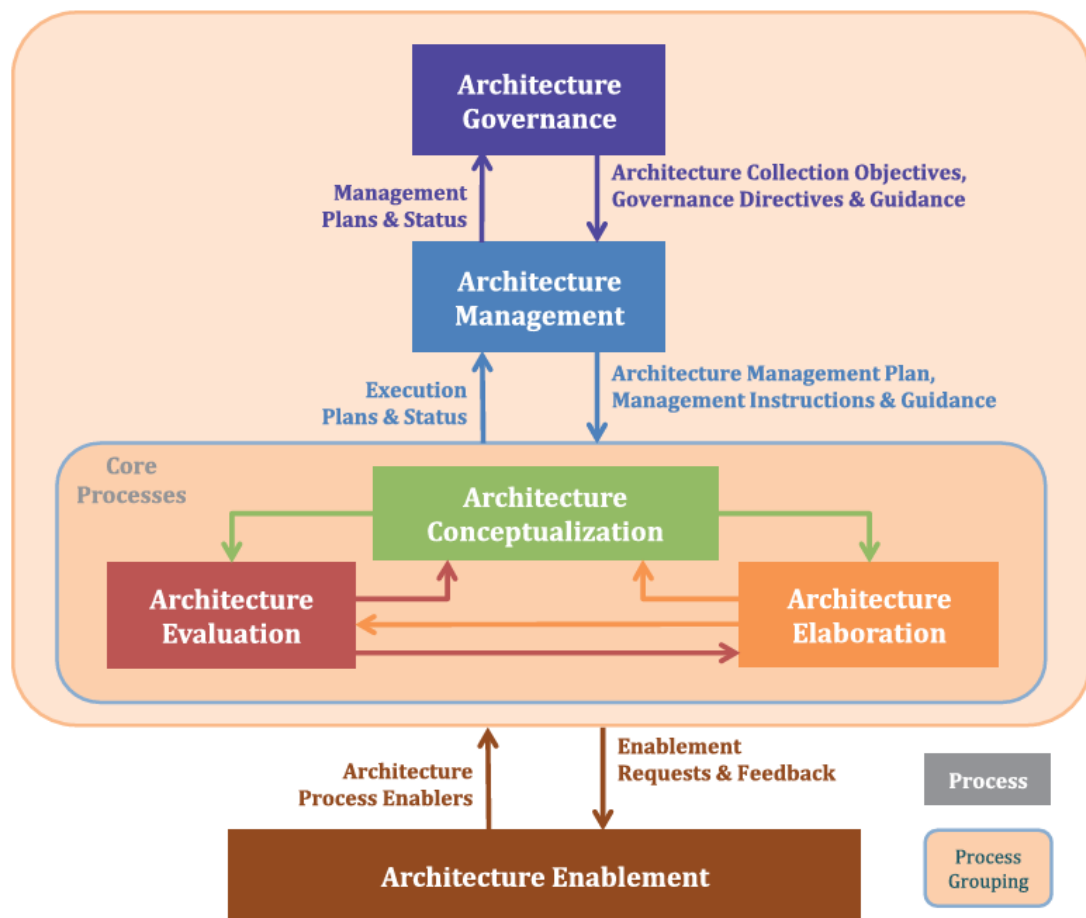
ISO-42020 architecting

conceiving, defining, expressing, documenting, communicating, certifying proper implementation of, maintaining and improving an architecture throughout the life cycle for an architecture entity

ISO-42020 repository

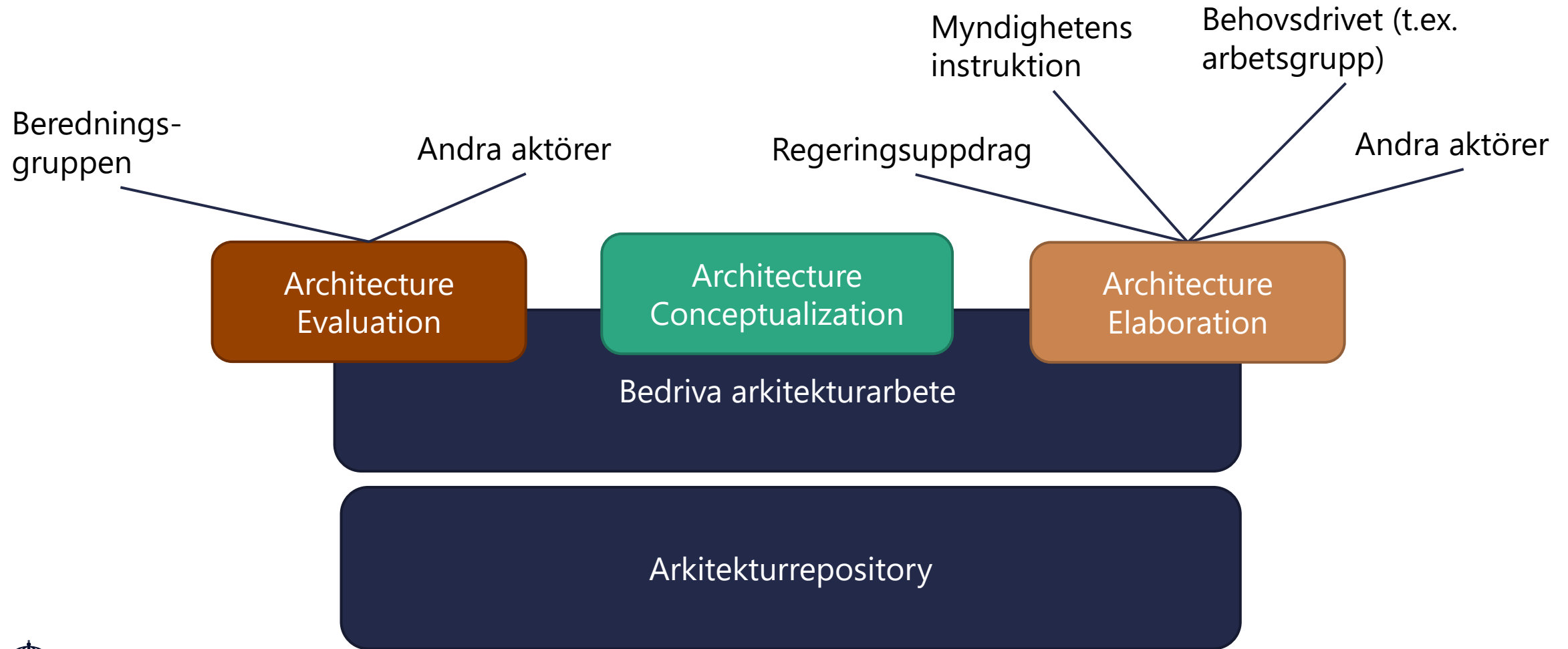
place where work products and the associated information items are or can be stored for preservation and retrieval

Arkitekturprocesser (ISO-42020)

Process	Purpose
Architecture Governance	Establish and maintain alignment of architectures in the architecture collection with enterprise goals, policies and strategies and with related architectures
Architecture Management	Implement architecture governance directives to achieve architecture collection objectives in a timely, efficient and effective manner
Architecture Conceptualization	Characterize the problem space and determine suitable solutions that address stakeholder concerns, achieve architecture objectives and meet relevant requirements
Architecture Evaluation	Determine the extent to which one or more architectures meet their objectives, address stakeholder concerns and meet relevant requirements
Architecture Elaboration	Describe or document an architecture in a sufficiently complete and correct manner for the intended uses of the architecture
Architecture Enablement	Develop, maintain and improve the enabling capabilities, services and resources needed to perform the other architecture processes

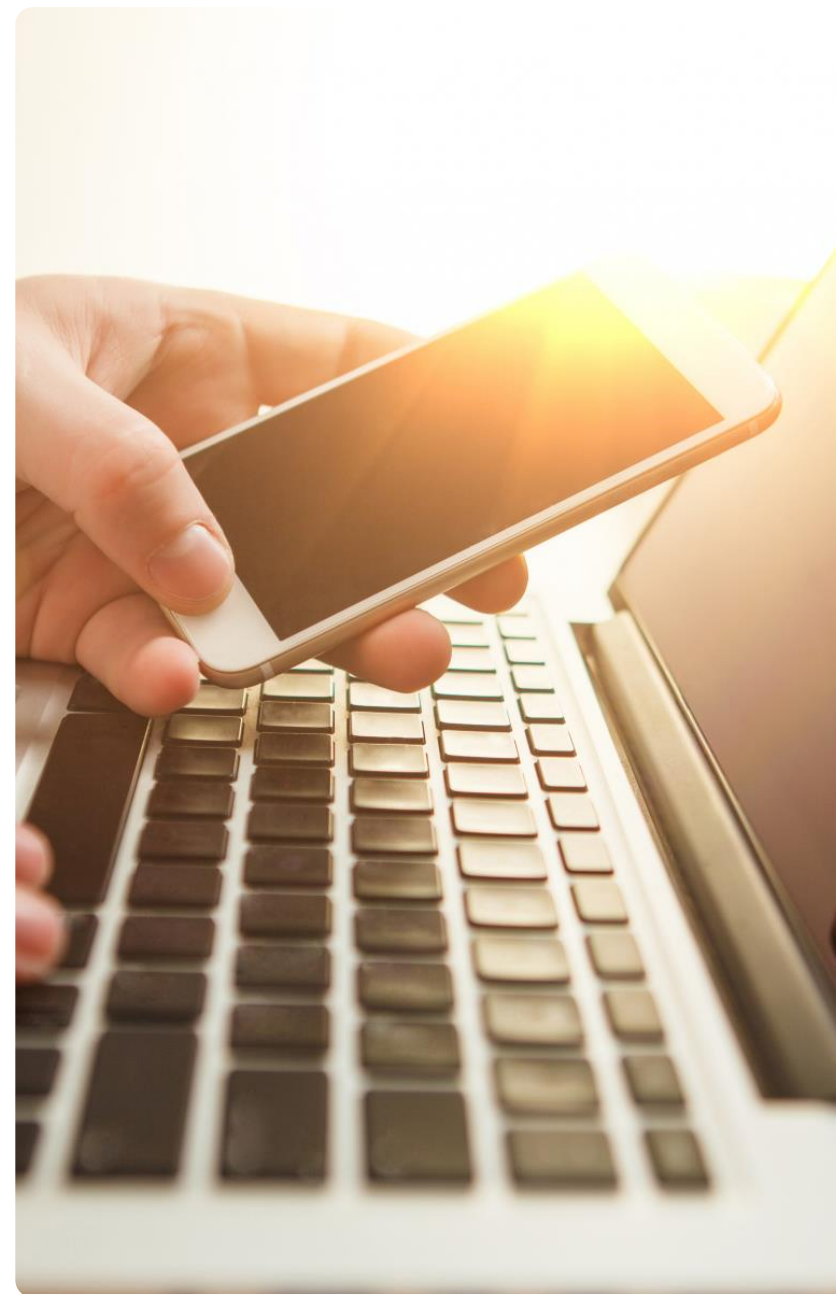
Vem utför arkitekturarbetet i samverkansarkitekturen?

Kommande möte

Förslag agenda 24/3

- Tillitsramverk
- Spärr
- Fastställa BMC version 1
- Besluta om arbetsgrupp NDI
- ?

E-hälsomyndigheten

